

MEB'İN YENİ
100'Ü

ÖZETİN
ÖZETİ

ETKİNLİKLER

5. SINIF

SÜREÇ
ODAKLI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

YAZILI
SENARYOLARI

AKILLI
TAHTA

1. Fasikül
1. Tema

Türkçe Defterim

Karekod
Çözümlü



Ekstra Ücretsiz
Dijital Platform

3000

Çözümlü Soru
ve Sınırsız

Deneme
Sınavları



5. SINIF

TÜRKÇE

Fasikül - 1

Bu fasikülün basım, yayım ve satış hakları Editör Yayınevine aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan; fasikülün tümünden veya bölümlerinden, yönergelerinden, ölçme araçlarından, etkinliklerinden ve fasiküldeki modellemelerden esinlenmek, bunları taklit etmek veya benzerini yapmak suçtur. Aynı zamanda elektronik yollarla, fotokopi yoluyla, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz veya dağıtılamaz.

Editör

Turgut MEŞE

Yazar

Komisyon

ISBN

978-605-280-626-5

Sertifika No

40447

Baskı ve Cilt

Özgür WEB Matbaacılık

ANKARA



İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.editoryayinevi.com

İÇİNDEKİLER

1. TEMA

- ▶ KELİMELERİN ANLAM ÖZELLİKLERİ3
- ▶ YABANCI DİLLERDEN ALINAN KELİMELER.....12
- ▶ GERÇEK VE HAYAL ÜRÜNÜ OLMA12
- ▶ METİN İÇERİĞİ18
- ▶ NOKTALAMA İŞARETLERİ26
- ▶ BÜYÜK HARFLERİN KULLANIMI35
- ▶ METİN ANALİZLERİ42
- ▶ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI / SENARYO - 146



KELİMELERİN ANLAM ÖZELLİKLERİ

- Tek başına bir anlam taşıyan ya da bir anlamı olmadığı hâlde cümlenin kuruluşuna katkıda bulunan ifadelere **kelime (sözcük)** denir.
- Kelimeler cümle içinde kullanımına göre gerçek anlamlı, mecaz anlamlı, yan anlamlı, yakın anlamlı, terim anlamlı, eş anlamlı, zıt anlamlı ya da eş sesli olabilir. Kelimelerin hangi anlam özelliği ile kullanıldığı cümledeki anlamından tespit edilir.

Gerçek (Temel) Anlam

- Bir kelime söylendiğinde zihnimize canlanan ilk anlama **gerçek anlam** denir. Gerçek anlam, kelimelerin sözlükteki ilk anlamıdır.

- » O kuşun kocaman kanatları vardı. (Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ)

Yukarıdaki cümlede geçen "kanat" sözcüğü, akla gelen ilk anlamı olan "Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ." anlamında kullanılmıştır. Dolayısıyla "kanat" sözcüğü bu cümlede gerçek anlamlıdır.

- Aşağıdaki cümlelerde, altı çizili olan sözcükler gerçek anlamında kullanılmıştır.

- » Kâğıtlar yanınca her tarafı duman kapladı. (Tutuşmak)

- » Küçük çocuğun yüzü sararmıştı. (Başın ön bölümü)

- » Yatak yumuşak olduğundan rahat uyudum. (Sert olmayan)

- » Bugün hava oldukça soğuktu. (Meteoroloji ile ilgili olayların bütünü)

Mecaz Anlam

- Bir kelimenin gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak yeni bir anlam kazanmasına **mecaz anlam** denir. Mecaz anlamda kullanılan bir kelime, yepyeni bir anlam kazanır ve gerçek anlamını bütünüyle kaybeder.

- » Yıllarca ailesinin kanatları altında yaşadı. (Koruma, kollama, himaye etme)

Yukarıdaki cümlede geçen "kanat" sözcüğü, gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak "koruma, kollama, himaye etme" anlamında kullanılmıştır. Dolayısıyla "kanat" sözcüğü bu cümlede, mecaz anlamıyla kullanılmıştır.

- » Çocukta yüz yok ki ne diyebiliriz? (Utanma)

"Yüz" sözcüğünün akla gelen ilk anlamı (gerçek anlamı) "başın ön bölümü"dür. Yukarıdaki cümlede "utanma" anlamında kullanılarak mecaz anlam kazanmıştır.

- Sözcükler, cümle içindeki kullanımına göre gerçek veya mecaz anlamlı olur.

- Aşağıdaki cümlelerde, altı çizili olan sözcükler mecaz anlamında kullanılmıştır.

- » Yumuşak huylu bir insandı. (Okşayıcı, tatlı, hoş)

- » Bana boş gözlerle bakıyordu. (Anlamsız)

- » Çok renkli bir kişiliği vardı. (Kendine özgü, ilginç)

- » Senin müziğe ısındığını görmek ne güzel! (Hoşlanın olmak)



1.

Etkinlik

Metin Analizi

Verilen kelimelerin anlamlarını sözlükten bulup yazınız. Soruları verilen metne göre cevaplayınız.

OYUNCAKLARIN ÖYKÜSÜ

İlk oyuncağınızı hatırlıyor musunuz? Bu soruyu size sormadan önce biz de ilk oyuncaklarımızın neler olduğunu düşündük. Bizim ilk oyuncaklarımız arasında; bir et bebek, bir plastik kedi, bir de plastik tavşan var. Galiba biz plastik çağının çocuklarıymışız. Şimdi de daha eski dönemlere uzanalım. Elbette o zaman da çocukların oyuncakları vardı. Yapılan araştırmalar o zamanki oyuncakların da bugünkülere benzediğini ortaya koyuyor.

Eskiden de insanlar toplar, çingiraklar, oyuncak hayvanlar, oyuncak bebekler, topaçlar ve misketlerle oynuyorlardı. Ancak onların oyuncakları daha değişik malzemelerden yapılıyordu. Kemiklerden, pişmiş topraktan, bal mumundan, bitkilerden... Zaman ilerledikçe oyuncaklar biraz daha gelişti. Küçük yemek takımları, atlar, gemiler, küçük askerler vb. oyuncak dünyasındaki yerini aldı. Sonraki dönemlerde ilk makineler, taşıtlar üretilmeye başlandı. Tüm bu gelişmeler oyuncakların gelişimini de etkiledi. Oyuncakların yeni gelişmelerden etkilenmesinin ilk sonuçlarından biri, oyuncak trenlerdir. Daha sonra oyuncak otomobiller, gemiler, uçaklar da üretilmeye başlandı. Evet, artık oyuncaklar eski dönemlerde olduğu gibi evlerde aileler tarafından elde yapılmıyor, fabrikalarda çok miktarda üretiliyordu.

Oyuncakların değişim süreci bu kadarla da kalmadı. Konuşan bebekler oyuncak raflarındaki yerini aldı. Bunu sesleri tanıyabilen oyuncaklar izledi. Bugün çocuklar için, robotlar gibi gelişmiş özelliklerde oyuncaklar da yapılıyor.

Zuhal ÖZER
(Düzenlenmiştir.)

Kelimelerin Anlamları

oyuncak

değişim

gelişmiş

dönem

malzeme

1. Metindeki altı çizili kelimeler hangi anlam özelliğinde (gerçek, mecaz) kullanılmıştır?
2. Metindeki renkli kelime hangi anlam özelliğinde (gerçek, mecaz) kullanılmıştır?
3. Eskiden oyuncaklar hangi malzemelerden yapılıyordu?
4. Yeni gelişmelerden etkilenen oyuncakların ilk sonucu olarak hangi oyuncaklar üretilmiştir?
5. Eskiden oyuncaklar nerede ve kimler tarafından yapılıyordu?
6. Yaşanan gelişmelerle oyuncaklar nerede üretilmeye başlanmıştır?

7. Aşağıdaki görseller metinde bahsedilen hangi oyuncaklara aittir?





2.

Etkinlik

Kelimelerin Anlam Özellikleri

Cümlelerin numaralarını kullanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Bir dilim tatlı, iki dilim de kek servis etmeyi planlıyoruz. 1

Haftaya perşembe günü dişime köprü yaptırıyorum. 2

Hava dün göre daha soğuk, geçen haftaya göre daha sıcak. 3

Herkesi çok sıcak karşılamış ve içeri davet etmişti. 4

Notlarımı masanın gözüne koydum ve aceleyle çıktım. 5

“Otobüs bileti yanmış mıdır?” diye merak içindeydi. 6

Yokuşun başına kadar gittik, sonra tekrar geri döndük. 7

Sözümü kesti, o yüzden ona çok ama çok kızgınız. 8

Akşam olunca karanlık çöktü, herkes evine gitti. 9

Can, kalbimi kırdı; ona bir daha herhangi bir sırrımı vermeyeceğim. 10

Çocuk gittikleri evde sıkıntıdan patlamak üzereydi. 11

“Kapıyı açık bırakmanız!” yazısına kimse aldırış etmedi. 12

Koroda sesler, belirli notalara göre çıkarılıyordu. 13

Gece yağın yağmur, tüm mahallelerde maddi zarara sebep oldu. 14

Yorgancı yorganın ağzını dikerken iğneyi parmağına batırmış. 15

Nermin’i merak ediyordum, bu yüzden telefon açtım. 16

Oyunun ilk perdesinden sonra çıkmak zorunda kaldık. 17

Kazada köprünün ayağı zarar görmüştü, etrafı sarılmıştı. 18

Sabahki denetimde müfettiş çok ağır sözlerle herkesi uyardı. 19

Kostümler oyunun içeriğine göre düzenlenmişti. 20

İnce davranışınız için teşekkürler, Hanzade Hanım. 21

Şişeyi boğazına kadar su ile doldurmuşlardı. 22

Kapının dili sıkışmıştı, bir türlü açamadık kapıyı. 23

Sepetteki kuru elbiseleri katlayıp dolaba koy! 24

Eray, bu işte iyi pişmiş, artık yalnız çalışabilir. 25

Işık gözümüze vurduğundan karşıyı göremiyorduk. 26

Sert bakışlarından dolayı ona bir şey diyemedik. 27

Matematik dersinde simetri konusunu işledik. 28

1. Hangi cümlelerde geçen altı çizili kelimeler sözlükteki ilk anlamları ile kullanılmıştır?

1.

2. Hangi cümlelerde geçen altı çizili kelimeler mecaz anlamlıdır?

3. Hangi cümlelerde geçen altı çizili kelimeler cümlede yan anlamlı olmuştur?

4. Hangi cümlelerde geçen altı çizili kelimeler terim anlamlıdır?

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Evet

Hayır

Kelimeleri anlam özelliklerine göre ayırt edebiliyorum.

**1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.**

Uluslararası Sosyal Medya Derneği (USMED) Yönetim Kurulu Başkanı Said Ercan, sosyal medyada beğenilme korkusunun insanlarda psikolojik sorunlara yol açtığını söyledi. Ercan, aynı zamanda insanların hayatlarının artık birçok yerinde sayılar olduğunu da dile getirdi. Ercan yaptığı açıklamada, sosyal medya kullanıcılarına yönelik araştırmalar yaptıklarını ve araştırmalara göre insanların sosyal medyada genellikle beğenilmek için bir şeyler paylaştığını belirtti.

1. Yukarıdaki metnin ana düşüncesini ve metne gelebilecek en uygun başlığı bularak yazınız. (5+5=10 puan)**2. Metinden hareketle insanlarda psikolojik sorunlara yol açan nedeni bularak yazınız. (10 puan)**

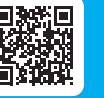
3. Ankara Kızılay mağazanızdan aldığım montun eve geldiğimde dikişlerinin sökülük olduğunu fark ettim. Mağazaya faturamla gidip ürünü gösterdim. Kullanıcı hatası olduğunu söylediler ancak ürünü hiç kullanmamıştım. Etiketini dahi üzerinde duruyordu. Mağaza müdürüyle görüştüm. Kendisi bu konuda yardımcı olacağını söyledi ancak üç haftadır herhangi bir bilgi vermediler. Mağduriyetimin giderilmesini istiyorum. Konuyla ilgili hakkımı Tüketici Hakem Heyetinde de arayacağımı eklemeliyim.

Aşağıda anlamları verilen sözcükleri metinden bularak yanlarındaki boşluğa yazınız. (2+2+2+2+2=10 puan)

- a) Mağdur olma durumu: (.....)
- b) Bir malın tür, miktar, fiyat vb. niteliklerini gösterir küçük kâğıt: (.....)
- c) Mal ve hizmetlerden yararlanan, satın alıp kullanan kişi: (.....)
- d) Satıcının alıcıya verdiği hesap pusulası: (.....)
- e) Tarafların aralarındaki anlaşmazlığı çözmek için yetkili olarak seçtikleri ve üzerinde anlaşmışları kişi: (.....)

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin hangi anlamda kullanıldıklarını (gerçek anlam, mecaz anlam, terim anlam) karşılıklarına yazınız. (2+2+2+2+2=10 puan)

- a) Gökyüzüne elimi uzatsam sanki yıldızlara dokunacak gibiyim. (.....)
- b) Plüton artık gezegen olarak kabul edilmiyor. (.....)
- c) Yıllarca bu toplumu boş vaatlerle oyalayıp durdu. (.....)
- d) Radyoda çalan bu şarkının notalarını biliyor musun? (.....)
- e) Koyu bir sohbe tutulduklarını görünce rahatsız etmek istemedim. (.....)



5. Hayvanlar kralı aslan bir savaşa hazırlanıyormuş () Görevlileri toplamış. Emir subaylarını, ormandaki diğer hayvanlara gönderip savaş emirlerini bildirmiş. Savaş kurulundaki bir komutan, eşekleri ve tavşanları geri göndermeyi önermiş. Aslan bu öneriye karşı çıkıp şöyle demiş ()
- () Neden () Onlara da görev vereceğim. Onlar olmazsa grubumuz tamam olmaz. Eşek borazan çalacak, tavşanlar da haberci olarak görev yapacak. Akıllı aslan () bütün hayvanlardan faydalanmasını biliyormuş. Hepsinin huylarını ve yeteneklerini bildiğinden onlara iyi yapabilecekleri görevleri vermiş.

Parçada ayraçlarla belirtilen yerlere getirilmesi gereken noktalama işaretlerini sırasıyla aşağıdaki kutucukların içinde gösteriniz. (2+2+2+2+2=10 puan)

(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
---------	---------	---------	---------	---------

6. Duru ve dedesi 3 eylül sabahı saat 10.15de Halk kütüphanesine gitmek üzere yola koyuldu. Duru, kütüphanenin tabelasını görünce hızlandı. Çok heyecanlıydı. Kütüphane âdeta bir şenlik yeri idi. birçok etkinlik düzenlenmişti. Bir de tanıtım gezisi planlanmıştı. İlk olarak duru, ona katılmak istedi.

Yukarıdaki metinde yazım yanlışı olan ifadelerin altını çizerek doğru yazımlarını alttaki boşluğa yazınız. (2+2+2+2+2=10 puan)

.....

.....

7. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin eş seslisinin kullanıldığı cümleler kurup boşluklara yazınız. (2+2+2+2=8 puan)

a) Doğum günümde, elinde bir demet göl ile çıkageldi.

.....

b) Yüzündeki ben, geçen haftaya göre biraz daha büyümüşü.

.....

c) Sinirinden bahçedeki otları yolmaya başladı.

.....

d) Yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel.

.....

**8 ve 9. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.**

Her insanın kendisine, ailesine, çevresine, ülkesine ve insanlığa karşı sorumlulukları vardır. İnsan haklarına duyarlı ve demokratik bir toplum, barış içinde yaşayan huzurlu bir dünya ancak sorumluluğunu bilinçle yerine getiren bireylerle sağlanabilir.

İnsanı toplumdan bağımsız olarak düşünmek mümkün değildir. Her insanın farklı ihtiyaçları vardır. Ondan bu ihtiyaçlarını tek başına karşılaması beklenemez. Evde, okulda ve sosyal hayatta insanların ihtiyaçlarının karşılanması, hayatın daha yaşanabilir olması için bir iş bölümü ve dayanışma gereklidir. Bu da ancak mesuliyet bilinciyle olur. Aile, komşuluk, arkadaşlık ilişkileri bunlardan birkaçıdır.

8. Aşağıdaki kelimelerin belirtilen anlamlarını metinden bulup karşılıklarına yazınız. (1+1+1+1+1=5 puan)

Kelimeler	Eş Anlamı
Gereksinim	
Fert	

Kelime	Zıt Anlamı
Savaş	

Kelime	Yakın Anlamı
Dostluk	

Kelime	Türkçe Karşılığı
Mesuliyet	

9. Metinle ilgili verilen soruları cevaplayınız. (5+5+5+5=20 puan)

a) Metnin konusu nedir?

.....

b) Metnin ana düşüncesi nedir?

.....

c) Metindeki altı çizili ifadeler gerçek ve hayali unsurlardan hangisi ile ilişkilidir?

.....

d) Barış içinde yaşayan huzurlu bir toplum kimlerle sağlanabilir?

.....

10. Aşağıdaki metinde büyük harflerin ve noktalama işaretlerinin kullanımıyla ilgili yapılan yanlışlıkları belirleyip düzelterek metni yeniden yazınız. (7 puan)

Avusturyadaki farklı okullarda eğitim alan Nikola Tesla, 1884ten sonra Edison'la birlikte çalışmaya başlamıştır. ABDde elektriğin evlere girmesi Edison'un geliştirdiği doğru akım sistemiyle mümkün olmuştur. Tesla ise çok geçmeden alternatif akım sistemini geliştirmiştir. Tesla, Edison'un alternatif akım sistemlerine mesafeli durmasından dolayı edison'la yollarını ayırmıştır. geliştirdiği alternatif akım üreteçleri? transformatörleri ve motorlarına ilişkin buluşlarının patentlerini 1885te satar. Böylece Tesla, Edison ile rakip olur?

.....

.....

.....

.....

.....

.....



www.ortaokuldata.com Dijital Eğitim Platformunun tanıtım ve kullanım videoları için karekodu okutunuz.



Dijital Eğitim Platformunda Neler Var?

Bu seti alan öğretmen ve öğrencilerin tamamı Dijital Eğitim Platformuna sınırsız sahip olacaktır. Dijital Eğitim Platformunda

- Deneme sınavları çözme,
- Soru çözme,
- Konu çalışması,
- Yapay zeka destekli istatistiksel raporlar alma,
- Süreç odaklı dijital öğrenci takip sistemi,
- Ders kitabının dijital içerikleri,
- Akıllı tahta uygulamaları

gibi birçok özelliğe sahiptir.

Dijital Eğitim Platformu Nasıl Kullanılır?

- Öğretmenin sisteme üye olması
 1. Öğretmen kendisi ortaokuldata.com'dan üyelik yapabilir.
 2. 0 (542) 262 03 37 whatsapp hattından yardım alarak üyelik yaptırabilir.
- Öğretmen, öğrenci listesini sisteme girdikten sonra öğrencilerin kullanıcı adı ve şifreleri otomatik oluşturulacak veya öğrenci listesini 0 (542) 262 03 37 whatsapp hattına göndererek sistem tarafından öğrenci şifreleri oluşturulacaktır.
- Öğrenci, öğretmeninden alacağı şifre ile sisteme giriş yapabilecektir.

* Sınırsız kullanım süresi 1 eğitim-öğretim yılıdır.

5. Sınıf

Soru Bankası, Defterim



6. Sınıf

Soru Bankası, Defterim



7. Sınıf

Soru Bankası, Defterim



8. Sınıf

Soru Bankası, Defterim



İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi 1518 Sok.
Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

Nasıl Sipariş Edebilirim?

Kitapçınızdan talep edebilir veya 0 505 099 24 84 telefon hattından bilgi alabilirsiniz.



9 786052 806265